

Ministerieel besluit tot definitieve bescherming van zeven plat- en rondbodems:

**mosselhengst d'n Bruinen
jacht-hoogaars den Oeschaert
schooltjalk de Gerlache
schooltjalk Ortelius
kruispolderaak Nemrod
poon Ouderhoek
boeierschuit Ziet op u Zelfen**

als varend erfgoed

DE VLAAMSE MINISTER VAN BESTUURSZAKEN, BINNENLANDS BESTUUR,
INBURGERING, TOERISME EN VLAAMSE RAND,

Gelet op het decreet van 29 maart 2002 tot bescherming van varend erfgoed, gewijzigd bij decreet van 10 maart 2006;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2009 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009, 4 december 2009, 6 juli 2010, 7 juli 2010, 24 september 2010 19 november 2010, 13 mei 2011, 10 juni 2011, 9 september 2011 en 14 oktober 2011;

Overwegende dat het in het algemeen belang is dat zeven plat- en rondbodems, mosselhengst d'n Bruinen, jacht-hoogaars den Oeschaert, schooltjalk de Gerlache, schooltjalk Ortelius, kruispolderaak Nemrod, poon Ouderhoek en boeierschuit Ziet op u Zelfen definitief beschermd worden, gezien hun respectievelijke historische, wetenschappelijke, industrieel-archeologische en sociaal-culturele waarden.

BESLUIT:

Artikel 1. De zeven plat- en rondbodems worden definitief beschermd als representatieve exemplaren van de voor Vlaanderen belangrijke en specifieke varianten van deze sloopstypes, die historisch en geografisch sterk verbonden zijn met de sloopbouw in de Lage Landen, en meer specifiek het Scheldebekken, vanaf de 16de eeuw:
de Gerlache, de Ortelius en de Ziet op u Zelfen als representatieve sloopstypes voor het vrachtvervoer onder zeil;
d'n Bruinen als representatief sloopstype voor het vervoer van mosselen onder zeil;
de Nemrod, de Ouderhoek en den Oeschaert als representatieve sloopstypes voor de traditionele pleziervaart.

Artikel 2. § 1. De mosselhengst d'n Bruinen wordt definitief beschermd overeenkomstig de bepalingen van artikel 5 van het decreet van 29 maart 2002 tot bescherming van het varend erfgoed, gewijzigd bij decreet van 10 maart 2006.

Artikel 2. § 2. De mosselhengst d'n Bruinen moet in het algemeen belang definitief beschermd worden om zijn bijzondere waarden:

Historische waarde:

Als representatief voorbeeld van een houten vissersvaartuig voor de Zeeuwse wateren en de Scheldedelta, dat werd gebruikt voor aanvoer van de vangst onder andere naar Vlaanderen.

Wetenschappelijke waarde:

Als representatief voorbeeld van een maximale en correcte toepassing van de oorspronkelijke ambachtelijke houtbouw met behoud van de oorspronkelijke typologie en detaillering van het schip; als representatief en varend voorbeeld van een mosselhengst gerestaureerd in Vlaanderen.

Sociaal-culturele waarde:

Omwille van het actief varend, educatief, cultureel en toeristisch gebruik.

Artikel 2. § 3. Voor de mosselhengst d'n Bruinen gelden volgende identificatiegegevens:

AFMETINGEN		
Lengte	13,95 meter	
Breedte	4,40 meter	
Diepgang	0,80 meter	
Waterverplaatsing	15 ton	
ALGEMENE GEGEVENS		
	Aanvankelijk	Restauratie
Bouwjaar	1902	2003-2006
Bouwplaats	Werf Alphonsius Verras te Paal (Zeeuws Vlaanderen)	Werf CNR Ruppelmonde Vzw Tolerant.
Bouwwijze	Traditionele houtbouw	
Motor	Volvo Penta diesel	
Bouwjaar	2007	
PK	55 PK	
Besturing	Helmstok op aangehangen roer	
ZEILVOERING EN TUIGAGE	Kottergetuigd	
EIGENAAR	Vzw Tolerant Scheepsbouwersstraat 16 9150 Rupelmonde	
IMMATRICULATIENUMMER	B58554	
THUISHAVEN	Rupelmonde, CNR-werf	
Oorspronkelijk gebruik	Vervoer van mosselen en oesters tot Brussel en Noord-Frankrijk.	
Huidig gebruik	Demonstratievaarten en zeiltraining op de Schelde, vertegenwoordiging op nautische evenementen.	

Artikel 3. § 1. Jacht-hoogaars den Oeschaert wordt definitief beschermd overeenkomstig de bepalingen van artikel 5 van het decreet van 29 maart 2002 tot bescherming van het varend erfgoed, gewijzigd bij decreet van 10 maart 2006.

Artikel 3. § 2. Jacht-hoogaars den Oeschaert moet in het algemeen belang definitief beschermd worden om zijn bijzondere waarden:

Historische waarde:

Als representatief en authentiek voorbeeld van een traditionele visie op de bouw van plezierjachten na de Tweede Wereldoorlog gebaseerd op het scheepstype 'hoogaars', een kleiner scheepstype voor de visvangst op het Scheldebekken gebouwd en gebruikt in Vlaanderen.

Wetenschappelijke waarde:

Als representatief en uniek voorbeeld van het scheepstype 'hoogaars' onder andere gekenmerkt door de gestrekte boeg en de sterk geronde achtersteven; door het hernemen van een ouder type van romp, tuigage en zeilplan vanwege de degelijke vaarkwaliteiten van het historische scheepstype.

Artikel 3. § 3. Voor jacht-hoogaars den Oeschaert gelden de volgende identificatiegegevens:

AFMETINGEN	
Lengte	10,49m
Breedte	3,65m
Diepgang	Diepste inzinking 0,98m
Masthoogte	12,43m
ALGEMENE GEGEVENS	
Bouwjaar	1966
Bouwplaats	Ontwerp van Edgard De Graef, gebouwd bij J. Van Garsse in Steendorp; tuigage bij Verras in Paal (NL)
Bouwwijze	Staal, gelast
Motor	Vetus diesel M4.14
Bouwjaar	1994
PK	24 kw/33 pk
Besturing	Helmstok
ZEILVOERING EN TUIGAGE	Kottergetuigd met gaffelgrootzeil
IMMATRICULATIENUMMER	16307
THUISHAVEN	Lokeren op de Durme
Aanvankelijk gebruik	Jacht / pleziervaart
Later of recent gebruik	Jacht / pleziervaart, vertegenwoordiging op nautische evenementen

Artikel 4. § 1. De schooltjalk de Gerlache wordt definitief beschermd overeenkomstig de bepalingen van artikel 5 van het decreet van 29 maart 2002 tot bescherming van het varend erfgoed, gewijzigd bij decreet van 10 maart 2006.

Artikel 4. § 2. De schooltjalk de Gerlache moet in het algemeen belang definitief beschermd worden om zijn bijzondere waarden:

Historische waarde:

Als uniek voorbeeld van een oorspronkelijk zeilend stalen vrachtschip dat vanaf 1948 een herbestemming kreeg als schoolschip.

Wetenschappelijke waarde:

Als representatief voorbeeld van de tjalk als historisch scheepstype voor het vervoer van vracht onder zeil.

Sociaal-culturele waarde:

Uniek voorbeeld van een historisch schip dat sinds 1948 werd ingezet voor educatieve doeleinden door de stad Antwerpen.

Artikel 4. § 3. Voor Schooltjalk de Gerlache gelden volgende identificatiegegevens:

AFMETINGEN	
Lengte	23,20m
Breedte	5,45m
Diepgang	1,6m
Masthoogte	Ca. 20m
Brutotonnage	50,093m ³
ALGEMENE GEGEVENS	
Bouwjaar	1895
Bouwplaats	Werf J. Van Goor uit Zwartsluis (NL)
Bouwwijze	IJzer geklonken
Motor	Scania Vabis D11 R81, 6 cilinder, 4-takt dieselmotor
PK	76kw
Besturing	Stuurwiel met kettingloop
MEETBRIEF	Nr. 38141 en metingsmerk BR38141B
ZEILVOERING EN TUIGAGE	Gaffel getuigde kits (twee masten)
LIGPLAATS	Kattendijkdok bij Londenbrug en Antwerpen kaai 22
EIGENAAR	Stad Antwerpen Grote Markt 1 2000 Antwerpen
Aanvankelijk gebruik	Als vrachtschip
Later of recent gebruik	Sinds 1948 als schooltjalk voor het gemeenschapsonderwijs

Artikel 5. § 1. De schooltjalk Ortelius wordt definitief beschermd overeenkomstig de bepalingen van artikel 5 van het decreet van 29 maart 2002 tot bescherming van het varende erfgoed, gewijzigd bij decreet van 10 maart 2006.

Artikel 5. § 2. De schooltjalk Ortelius moet in het algemeen belang definitief beschermd worden om zijn bijzondere waarden:

Historische waarde:

Als uniek voorbeeld van een oorspronkelijk zeilend stalen vrachtschip dat vanaf 1948 werd herbestemd als schoolschip in Antwerpen.

Wetenschappelijke waarde:

Als representatief voorbeeld van de tjalk als historisch scheepstype voor het vervoer van vracht onder zeil.

Artikel 5. § 3. Voor de schooltjalk Ortelius gelden de volgende identificatiegegevens:

AFMETINGEN	
Lengte	22,16m
Breedte	4,85m
Diepgang	1,35m
Masthoogte	Ca. 20m
Bruto tonnage	45,611m ³
ALGEMENE GEGEVENS	
Bouwjaar	1898
Bouwplaats	Scheepswerf A. de Goede in Zwartsluit (NL)
Bouwwijze	IJzer geklonken
Motor	Scania Vabis D11 R81, 6 cilinder, 4-takt dieselmotor
PK	78,7 kw
Besturing	Stuurwiel met kettingloop
MEETBRIEF	nr. 38140 en Metingsmerk BR38140B
ZEILVOERING EN TUIGAGE	Gaffel getuigde kits (twee masten)
LIGPLAATS	Ligt momenteel op het droge bij het Havenbedrijf.
EIGENAAR	Stad Antwerpen Grote Markt 1 2000 Antwerpen
Aanvankelijk gebruik	Als vrachtschip, geen nadere gegevens bekend
Later of recent gebruik	Sinds 1948 als schooltjalk voor het vrije onderwijsnet (katholiek)

Artikel 6. § 1. De kruispolderaak Nemrod wordt definitief beschermd overeenkomstig de bepalingen van artikel 5 van het decreet van 29 maart 2002 tot bescherming van het varende erfgoed, gewijzigd bij decreet van 10 maart 2006.

Artikel 6. § 2. De kruispolderaak Nemrod moet in het algemeen belang definitief beschermd worden om zijn bijzondere waarden:

Historische waarde:

Als uniek en authentiek voorbeeld van een ijzeren plezierjacht gebouwd in 1898 in Kruispolder (NL) in opdracht van een Antwerpse handelaar en steeds in Vlaanderen gebruikt met rompvorm en tuigage van een aak.

Wetenschappelijke waarde:

Vanwege de hoogstaande interieurafwerking en ambachtelijke uitvoering van diverse decoratietechnieken.

Industrieel-archeologische waarde:

Vanwege de oorspronkelijke geklonken staalconstructie van de romp; als voorbeeld van de overgang van houtbouw naar staalbouw door het gebruik van een kokervormige houten kielbalk.

Artikel 6. § 3. Voor de kruispolderaak Nemrod gelden de volgende identificatiegegevens:

AFMETINGEN	
Lengte	14,75m
Breedte	4,98m
Diepgang	1,2m
Masthoogte	18m
Bruto tonnage	30 ton
GEGEVENS	
Bouwjaar	1898
Bouwplaats	De Klerk, Kruispolder
Bouwwijze	IJzer, blind geklonken tegen naad; met een houten kielbalk ingewerkt in een ijzeren koker.
Motor	Ford 530 E 19120
Bouwjaar	Ca. 1945
PK	64 pk
Besturing	Helmstok
ZEILVOERING en TUIGAGE	Kottertuig
MEETBRIEF	BR 26 804 B
VLAGGENBRIEF	B 748688
THUISHAVEN / LIGPLAATS	Grimbergen. Het schip ligt voor de deur van de herstellingen in Walsoorden (NL)
Aanvankelijk gebruik	Gebouwd als zeiljacht
Later of recent gebruik	Zeiljacht

Artikel 7. § 1. De poon Ouderhoek wordt definitief beschermd overeenkomstig de bepalingen van artikel 5 van het decreet van 29 maart 2002 tot bescherming van het varende erfgoed, gewijzigd bij decreet van 10 maart 2006.

Artikel 7. § 2. De poon Ouderhoek moet in het algemeen belang definitief beschermd worden om zijn bijzondere waarden:

Historische waarde:

Als uniek en uiterst fraai en authentiek voorbeeld van een houten plezierjacht gebouwd in 1914 in Ouder-Amstel (NL) met rompvorm en tuigage van een 'poon', met een ornamentatie die verwijst naar de 'statenjachten'.

Wetenschappelijke waarde:

Vanwege de hoogstaande esthetische en unieke waarde van de decoratieve elementen en detaillering in art nouveau stijl naar ontwerp van Lion Cachet (1864-1945: ontwerper van meubilair, interieurs, grafisch tekenaar); als voorbeeld van een oorspronkelijke en gaaf bewaarde ambachtelijke houtbouw en houtbewerking.

Artikel 7. § 3. Voor de poon Ouderhoek gelden de volgende identificatiegegevens:

AFMETINGEN	
Lengte	11m
Breedte	4m
Diepgang	0,9m
Masthoogte	14,6m
Waterverplaatsing	Ca. 14 ton
GEGEVENS	
Bouwjaar	1914
Bouwplaats	Scheepswerven De Amstel in Ouder-Amstel (vlakbij Amsterdam)
Bouwwijze	Hout, gebouwd op een kielbalk

GEGEVENS	
Motor	Nanni diesel
Bouwjaar	1998
PK	60 pk
Besturing	Helmstok
ZEILVOERING en TUIGAGE	Kottertuig
Vlaggenbrief	A777421
Immatriculatienummer	26593
THUISHAVEN / LIGPLAATS	Antwerpen, Bonapartedok
Aanvankelijk gebruik	Gebouwd als jacht
Later of recent gebruik	Jacht

Artikel 8. § 1. De boeierschuit Ziet op u Zelfen wordt definitief beschermd overeenkomstig de bepalingen van artikel 5 van het decreet van 29 maart 2002 tot bescherming van het varende erfgoed, gewijzigd bij decreet van 10 maart 2006.

Artikel 8. § 2. De boeierschuit Ziet op u Zelfen moet in het algemeen belang definitief beschermd worden om zijn bijzondere waarden:

Historische waarde:

Als voor Vlaanderen representatief voorbeeld van een ijzeren zeilend vrachtschip, oorspronkelijk gebouwd in 1884 in Ablasterdam (NL), met alle uitwendige typologische kenmerken van een 'boeierschuit', een variant op de grotere 'tjalken'.

Wetenschappelijke waarde:

Als uniek voorbeeld van een rompvorm en typologie die sterk aansluit bij de verdwenen types Vlaamse en Brabantse vrachtschepen zoals de pleiten en schuiten.

Artikel 8. § 3. Voor boeierschuit Ziet op u Zelfen gelden volgende identificatiegegevens:

AFMETINGEN	
Lengte	18,09m
Breedte	4,10m
Diepgang	0,75m
Masthoogte	17,8m
Waterverplaatsing	40 ton laadvermogen: 54 ton
BOUWGEGEVENS	
Bouwjaar	1884
Bouwplaats	Ablasterdam (NL), werf onbekend
Bouwwijze	IJzer geklonken romp
GEGEVENS	
Motor	DAF 475
Bouwjaar	1984
PK	58,8 kw / 80 pk
Besturing	helmstok
ZEILVOERING en TUIGAGE	Kottergetuigd
IMMATRICULATIE	B37712
VLAGGENBRIEF	A774080
THUISHAVEN - LIGPLAATS	Mechelen, Zennegat
Aanvankelijk gebruik	Beurtschip en/of vrachtschip
Later of recent gebruik	Charter, woonschip en als privé "jacht"

Artikel 9. Om de respectievelijke historische, wetenschappelijke, industrieel-archeologische en sociaal-culturele erfgoedwaarden van de zeven plat- en rondbodems te vrijwaren, streeft het toekomstig beheer de volgende doelstellingen na:

- 1° Bewaren gaat voor vernieuwen. Dit betekent het zo lang mogelijk in stand houden van de materiële componenten van het varend erfgoed door middel van vakkundig onderhoud en conserverende ingrepen. Respect voor de historische en industrieel-archeologische authenticiteit van het schip is hierbij de leidraad;
- 2° Blijvend gebruik is de beste garantie voor de instandhouding van varend erfgoed. Bijzondere aandacht gaat naar het treffen van passende maatregelen om vaartuigen in de vaart te houden, of terug in de vaart te brengen, die de erfgoedwaarden en authenticiteit van de schepen niet belasten;
- 3° Het treffen van passende maatregelen en het nemen van initiatieven om de schepen educatief, cultureel, en toeristisch te ontsluiten voor het publiek, waardoor aan het varend erfgoed een bredere maatschappelijke dimensie wordt gegeven, zonder evenwel de erfgoedwaarden en authenticiteit van de schepen te belasten;

Artikel 10. Met het oog op deze beschermingen is artikel 8, § 1, van het decreet van 29 maart 2002, gewijzigd bij decreet van 10 maart 2006 tot bescherming van het varend erfgoed in het bijzonder van toepassing.

Brussel,

Vlaams Minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en
Vlaamse Rand,

Geert BOURGEOIS

13 FEB. 2014